

Dosarul nr. 2ra-1093/2022
2-21015941-01-2ra-08082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (D. Crigan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Sîrbu, I. Dutca, N. Budăi)

Î N C H E I E R E

19 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Brighidin Svetlana împotriva Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei” cu privire la anularea ordinului de sancționare, încasarea prejudiciului moral și a premiului achitat salariaților, împotriva deciziei din 28 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 02 februarie 2021, Brighidin Svetlana a depus cerere de chemare în judecată împotriva Î.S. „Poșta Moldovei” cu privire la anularea ordinului de sancționare și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că activează în cadrul Î.S. „Poșta Moldovei” începând cu anul 2007 până în prezent, ocupând funcția de șef al secției resurse umane, instruire și evaluare.

La 08 octombrie 2020, prin scrisoarea nr. 24080 i-au fost solicitate explicații în formă scrisă în termen de până la 15 octombrie 2020, pe marginea abaterilor și neconformităților constatate ca urmare a auditului efectuat de către S.R.L. „Mol auditing” și menționate în Raportul auditorilor independenți privind situațiile financiare ale Î.S. „Poșta Moldovei” pentru anul 2019, raportul respectiv nefiind prezentat, fiind anexată doar o informație privind iregularitățile/deficiențele constatate de audit.

La 15 octombrie 2020, a prezentat explicație pe marginea informației solicitate privind iregularitățile/deficiențele constatate de auditul privind situațiile financiare ale Î.S. „Poșta Moldovei” pentru anul 2019.

Prin ordinul nr. 53s din 10 noiembrie 2020, cu conținutul căruia a fost familiarizată la data de 23.11.2020, reclamantei i-a fost aplicată sancțiune disciplinară sub formă de mustrare. Consideră respectivul ordin ilegal și neîntemeiat.

A menționat că, la baza aplicării sancțiunii disciplinare au stat constatările auditului privind situațiile financiare ale Î.S. „Poșta Moldovei” pentru anul 2019,

efectuat de S.R.L. „Moldauditing” și menționate în Raportul auditorilor independenți privind situațiile financiare ale Î.S. „Poșta Moldovei” pentru anul 2019, din data de 10 august 2020. Prin urmare, pretinsa abatere disciplinară a fost constatată la data de 10 august 2020.

Sanctiunea disciplinară urma a fi aplicată nu mai târziu de o lună din momentul constatării (10 august 2020), fără a lua în calcul timpul aflării sale în concediul anual de odihnă, în concediul de studii sau în concediul medical.

Prin urmare, fără a lua în calcul perioada aflării sale în concediu de odihnă anual 03.08.2020 - 09.09.2020, termenul legal de o lună pentru aplicarea sancțiunii disciplinare a expirat la data de 09 octombrie 2020, iar sancțiunea a fost aplicată la data de 10 noiembrie 2020.

Angajatorul nu s-a conformat prevederilor legale și a depășit termenul de o lună de zile pentru aplicarea sancțiunii disciplinare. Susține că, circumstanțele de fapt expuse în ordinul nr. 53s din 10 noiembrie 2020 ”Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare” sunt eronate și nejustificate.

Potrivit ordinului contestat, șeful Direcției operațiuni financiare - Spînu Ion și contabilul-șef - Maimescu Vera, de comun cu șeful secției resurse umane, instruire și evaluare – Brighidin Svetlana, nu au asigurat o conlucrare eficientă cu operatorii modulului Wizsalary privind eliminarea deficiențelor sistemului informatic de evidență a personalului în vederea asigurării datelor necesare determinării provizioanelor aferente cheltuielilor pentru achitarea indemnizațiilor la concediile ordinare ale salariaților, constatări pe care reclamanta le apreciază ca fiind absolut neîntemeiate.

A evidențiat că pe parcursul desfășurării auditului, conform solicitării acestora, la data de 18 iunie 2020, a fost expediată în adresa specialiștilor de la S.R.L. „Wizcontabil”, prin poșta electronică, modul de acordare a concediilor de odihnă anuale salariaților, inclusiv cu indicarea perioadelor care nu se includ în vechimea în muncă care dă dreptul la concediu de odihnă anual în vederea elaborării raportului privind concediile nefolosite.

Repetat, la data de 23 iunie 2020, a expediat prin poșta electronică mesaj pentru a verifica la ce etapă este elaborarea raportului solicitat.

Ulterior, la data de 10 iulie 2020, prin poșta electronică a solicitat repetat specialiștilor S.R.L. „Wizcontabil”, elaborarea în mod prioritar a raportului privind concediile nefolosite. Totodată, având în vedere faptul că în perioadele 16.07.2020 - 22.07.2020, 27.07.2020 - 31.07.2020, dânsa s-a aflat în concediu medical, iar ulterior în concediu de odihnă anual de la 03.08.2020 până la 09.09.2020, respectiv a fost în imposibilitate să monitorizeze la ce etapă este elaborarea raportului sus indicat.

La revenirea din concediu medical/concediu de odihnă anual, a continuat conlucrarea cu specialiștii S.R.L. „Wizcontabil” privind elaborarea raportului referitor la concediile nefolosite.

Concluzia expusă în ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare, precum că secția resurse umane, instruire și evaluare nu deține informația privind concediile nefolosite ale salariaților, în total pe întreprindere, ceea ce denotă că dânsa în calitate de șef al Secției, nu și-a exercitat întocmai atribuțiile de serviciu, este absolut nefondată.

În ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare se indică că șeful secției resurse umane, instruire și evaluare nu a întreprins măsurile necesare privind perfectarea în

termen oportun a ordinelor, fapt care generează calcularea și reținerea incorectă a impozitului pe venit.

Consideră că nu este clar ce tip de ordine nu au fost perfectate în termen și nu a fost specificat modul concret, data și împrejurările în care au fost săvârșite faptele respective. Expunerea respectivă are un caracter vag și arbitrar ce nu confirmă existența abaterii disciplinare.

Concomitent relatează că, explicații pe marginea acestor presupuse încălcări nu i-au fost solicitate, astfel angajatorul încălcând obligația stabilită de lege ca până la aplicarea sancțiunii disciplinare să ceară în scris salariatului o explicație scrisă privind fapta comisă.

În ordinul contestat sunt consemnate anumite constatări, fără a fi indicate expres ce norme legale au fost încălcate de către dînsa și dacă constituie în sine aceste fapte abateri disciplinare or, sancțiunea disciplinară se aplică prin ordin (dispoziție, decizie, hotărâre), în care se indică în mod obligatoriu temeiurile de fapt și de drept ale aplicării sancțiunii, lipsa cărora atrage ilegalitatea ordinului menționat.

Consideră că ordinul Î.S. „Poșta Moldovei” nr. 53s din 10 noiembrie 2020 este ilegal și neîntemeiat, fiind emis cu încălcarea normelor materiale și de procedură în vigoare, din cuprinsul căruia nu este clar care obligații au fost încălcate.

La 17 mai 2021, Brighidin Svetlana a depus cerere de concretizare a pretențiilor și completarea temeiului acțiunii, prin care a solicitat și încasarea din contul Î.S. „Poșta Moldovei” în beneficiul său a premiului achitat salariaților din cadrul administrației întreprinderii pentru luna decembrie 2020, pentru rezultatele financiare, în mărimea stabilită prin Ordinul nr.392 din 31.12.2020.

Reclamanta a invocat suplimentar că, la scurt timp după numirea domnului Vitalie Zaharia în funcția de director general interimar la Î.S. „Poșta Moldovei” în luna decembrie a anului 2019, acesta a demarat împotriva ei o amplă campanie de hărțuire cu scopul de a o determina să demisioneze din funcția deținută, în lipsa unui temei legal pentru a fi concediată.

Pentru luna decembrie 2020, conform ordinului nr. 392 din 31.12.2020, atât șefii subdiviziunilor, cât și alți salariați din cadrul administrației Î.S. „Poșta Moldovei” au fost premiați pentru rezultate financiare, în același timp, dînsa deținând funcția de șef al secției resurse umane, instruire și evaluare a fost lipsită de acest premiu ca urmare a aplicării sancțiunii disciplinare.

Urmare a aplicării de către angajator a sancțiunii disciplinare, având în vedere că reușitele pe care le-a obținut în lunga sa carieră este rezultatul unei munci asidue și sistematice, iar în procesul formării imaginii sale ca profesionist în domeniu, întotdeauna a pus în valoare păstrarea neștirbită a onoarei, demnității și reputației profesionale, astfel fiindu-i provocate suferințe psihice exprimate prin stare de neliniște, neputință și anxietate cauzate de incertitudine și pierderea calității vieții și a speranței de viață pe fonul nervos survenit, fiind nevoită chiar să adreseze după asistență medicală.

Astfel, consideră că suma de 20 000 de lei, raportată la salariul său lunar de funcție în valoare de 14 000 de lei, nu este una excesivă și ar compensa parțial suferințele psihice suportate, ca urmare a acțiunilor ilegale a angajatorului.

Prin hotărârea din 15 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Brighidin Svetlana

împotriva Î.S. „Poșta Moldovei” cu privire la anularea ordinului de sancționare, încasarea prejudiciului moral și a premiului achitat salariaților.

A fost anulat ordinul nr. 53s din 10.11.2020, emis de Î.S. „Poșta Moldovei” în partea ce vizează aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare în privința reclamantei Brighidin Svetlana, ca fiind emis contrar prevederilor legale.

A fost încasat de la Î.S. „Poșta Moldovei” în beneficiul reclamantei Brighidin Svetlana, prejudiciul moral în mărime de 5 000 de lei.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.131, 136-149).

Prin decizia din 28 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul incident declarat de ÎS „Poșta Moldovei”.

A fost admis apelul declarat de Brighidin Svetlana.

A fost modificată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 noiembrie 2021, în partea încasării prejudiciului moral cu majorarea sumei de la 5 000 de lei până la suma de 15 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest hotărârea din 15 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost menținută.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că la data de 13 aprilie 2021, de către Î.S. „Poșta Moldovei” a fost emis ordinul nr. 22s „Cu privire la anularea prevederilor ordinului”, prin care s-a dispus anularea pct. 3 al ordinului nr. 53s din 10.11.2020, care vizează sancționarea disciplinară a angajatei Brighidin Svetlana sub formă de mustrare, fiind adus la cunoștința reclamantei sub semnătură la data de 13.04.2021. Prin urmare, instanța de fond corect a reținut drept inoportună expunerea asupra legalității acestuia, dispunând doar anularea ordinului or, prin anularea de către angajator a propriului ordin, acesta a recunoscut ilegalitatea acestuia.

Deci, instanța de apel verificând legalitatea ordinului contestat, prin prisma prevederilor Codului muncii, care prescriu procedura de sancționare a salariatului, raportate la circumstanțele menționate supra, a conchis că ÎS „Poșta Moldovei”, în calitate sa de angajator nu a prezentat probe pertinente, care să confirme că Brighidin Svetlana a încălcat disciplina muncii, astfel încât să fie sancționată disciplinar cu mustrare, în contextul anulării acestei sancțiuni disciplinare prin ordinul nr. 22s din 13 aprilie 2021. Or, după cum a fost reținut în cazul soluționării litigiilor de muncă, sarcina probațiunii revine angajatorului care este obligat să dovedească temeinicia și legalitatea acțiunilor sale.

Cu privire la solicitarea încasării prejudiciului moral, instanța de apel a remarcat că în această parte prima instanță nu a determinat corect și nu a stabilit pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probelor prezentate nu le-a dat o apreciere completă și obiectivă, fapt ce a impus modificarea hotărârii instanței de fond în această parte.

Astfel, instanța de apel a reținut că suma prejudiciului moral acordat în mărime de 5 000 de lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral suferit nu este suficientă pentru a oferi o reparație completă pentru atingerea adusă acesteia. Or, a fost stabilit că salariul de funcție lunar Svetlanei Brighidin este de 14 000 de lei, prin urmare în raport cu salariu de funcție, instanța de apel a considerat că acordarea unui prejudiciu moral de 15 000 de lei, corespunde cerințelor de satisfacție echitabilă.

Cu privire la solicitarea privind încasarea premiului achitat salariaților, instanța de apel a reținut ca fiind juste constatările instanței de fond cu privire la necesitatea respingerii pretenției în cauză. Instanța corect a stabilit că în urma vizualizării și

cercetării ordinului menționat supra a fost constatat că funcția pe care o deține reclamanta Brighidin Svetlana și anume șef al secției resurse umane, instruire și evaluare nu a fost inclusă pentru acordarea premiilor bănești cu titlu de stimulare, respectiv instanța nu poate obliga angajatorul la achitarea premiului odată ce ultima nu a fost inclusă în ordin.

La 15 iulie 2022, Î.S. „Poșta Moldovei” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei decizii noi privind respingerea integrală a acțiunii (f.d. 192-193 verso).

În motivarea recursului a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel invocând că în condițiile legii, angajatorul are dreptul oricând de a-și revedea propriile ordine emise și de a le anula prin emiterea unui act juridic simetric celui pe care îl desființează. Astfel, instanța eronat a constatat faptul recunoașterii ilegale a ordinului Î.S. „Poșta Moldovei” în sensul în care i-ar fi dat dreptul reclamantei de a beneficiar de repararea unui prejudiciu moral.

De asemenea a indicată că instanța ierarhic inferioară nu a demonstrat și nici nu a examinat legalitatea ordinului de aplicare a sancțiunii. Nu a combătut sub nicio formă și nici nu a constatat careva încălcări din partea angajatorului la emiterea ordinului.

În opinia recurentului, pentru a combate prezumția legalității ordinului de sancționare nu este suficient de invocat faptul că angajatorul și-a anulat ordinul, trebuie să demonstrezi de ce anume un ordin de aplicare a sancțiunii disciplinare este nul sau anulabil.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 28 aprilie 2022.

La 12 mai 2022, prin intermediul oficiului poștal a fost expediată în adresa participanților la proces decizia motivată (f.d. 189), însă confirmarea recepționării deciziei nu se regăsește la materialele cauzei.

Astfel, Colegiul constată că, recursul depus de Î.S. „Poșta Moldovei” la 15 iulie 2022, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

La 08 august 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 202).

La 07 septembrie 2022, Brighidin Svetlana a depus referință pe marginea recursului declarat, solicitând respingerea recursului.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Î.S. „Poșta Moldovei”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Galina Stratulat

Victor Burduh